

Žvėryno šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

Žvėryno šaltinis su rentiniu,
Latvių gatvės šaltinis

Koordinatės

LKS: 579991; 6062585

Adresas

Latvių g., Žvėrynas,
Vilniaus m. savivaldybės
monitoringo sistemos dalis

Tipas

Krintantis kontaktinis

Režimas

Nuolatinio veikimo, labai
kaitaus hidrodinaminio
režimo šaltinis

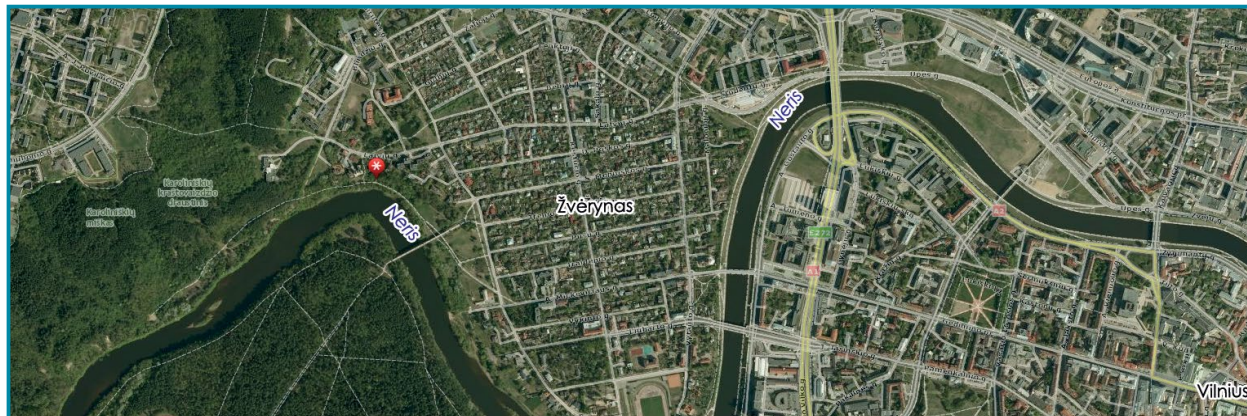
Vandeningumas

Atsižvelgiant į metų sezoną,
šaltinio vandeningumas
kinta nuo mažo
(nereikšmingo) iki vidutinio
vandeningumo. Įvairiais
metais ir metų sezonais
išmatuotas debitas kito nuo
0,2 iki 1,5 l/s. Vidutinis šaltinio
debitas 0,8 l/s

Vandens tipas

Kalcio, magnio, natrio
hidrokarbonatinis,
chloridinis, sulfatinis

V. Mikulėnas, 1999,
L. Papievis, 2006,
M. Kaminskas, 2011

Aplinka

Šaltinis yra puikiame kraštovaizdyje, prie pat Neries, aplinkinė teritorija neblogai sutvarkyta. Gruntinis vanduo formuojasi Sėlių, Latgalių ir kitų gretimų gatvių individualių namų kvartale, kuriame mažiau asfaltuotų plotų, daugiau atviro dirvožemio. Šis, beje, gerokai užterštas. Šaltinis surenka vandenį iš kelių viršsalpinių terasų, kurios patenka į Žvėryno individualių namų teritoriją. Šaltinis yra poilsio zonoje prie pat pėsčiųjų takelio.

Dabartinė būklė, kaptazas

Šaltinį galima pasiekti taku nuo Žvėryno vantinio tilto arba iš Latvių gatvės pasukti ties senuoju malūnu link Neries ir nusileisti laipteliais tiesiai prie šaltinio. Šaltinio vanduo išteka iškart į Nerį per betoniniame rentinyje įrengtą kaptazo vamzdį.

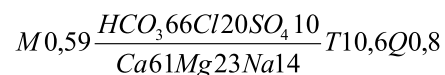
Vandens fizikinės savybės

Vanduo be skonio ir kvapo, šaltas (temperatūra – 10,6 °C). Eh – +191 mV, pH – 7,49. Ištirpusio deguonies koncentracija – 4,52 mg/l.

Vandens cheminės savybės

Vanduo gėlas, turi daug mineralinių medžiagų. Jame nustatytas miesto aplinkai būdingas padidėjęs nitratų kiekis. Miesto įtaką rodo ir padidėjusi chlorido bei natrio jonų (dėl kelių barstymo druska?) koncentracija, nulemianti ir vandens tipą.

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	587		
Sausoji liekana 180 °C	428		
Bendrasis kietumas		6,99	
Karbonatinis kietumas		5,21	
Nekarbonatinis kietumas		1,78	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	56,8	1,60	20,3
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	39,9	0,831	10,5
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	318	5,21	66,00
Sulfitai, CO ₃ ²⁻	0,25	0,008	0,106
Nitritai, NO ₂ ⁻	< 0,010		
Nitratai, NO ₃ ⁻	15,1	0,244	3,08
Kationai:			
Natris, Na ⁺	27,7	1,20	14,05
Kalis, K ⁺	4,6	0,118	1,42
Kalcis, Ca ²⁺	101	5,04	60,06
Magnis, Mg ²⁺	23,7	1,95	23,5
Amoniakas, NH ₄ ⁺	< 0,010		
Kitos analitės:			
pH, pH vienetai 20 °C	7,57		
Permanganato skaičius, mg O/l	0,50		
Cheminis deguonies suvartojimas, mg O/l	2,7		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	750		

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Šaltinis, ar tiksliau šaltiniai, seniau ištrykdavo ties Bebrų gatve. Šios gatvės teritorija ties Žiemgalių, Kęstučio ir kt. gatvėmis yra labai šaltiniuota. Žemės paviršium ištryškęs šaltinis, tekėdamas Neries link suformuodavo mažytį upelį, vadinamą Šaltupiu. Jau XVII a., o gal ir XVI a. pabaigoje, Šaltupis buvo patvenktas, jo vanduo suko Žvėryno malūno ratą. Jis priklausė Radviloms, jų dvarui Saltoniškėse. Žvėryno malūno tvėnkiniai išlikę iki šių dienų (ties Rusijos ambasada), likęs ir pats malūno pastatas (Latvių g. 64). (Iš: <http://www.miestai.net/forumas/showthread.php?t=9809>)

